

Sygn. akt *III AUa 1218/14*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jolanta Cierpiał

Sędziowie: SSA Wiesława Stachowiak

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans (spr.)

Protokolant: insp.ds.biurowości Agnieszka Perkowicz

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2015 r. w Poznaniu

sprawy (...) **S.A. z siedzibą w P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

przy udziale zainteresowanych : M. K., S. O., A. K., J. S., B. K., Z. N., S. N.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji (...) S.A. z siedzibą w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 28 kwietnia 2014 r. sygn. akt VII U 919/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od odwołującej spółki na rzecz pozwanego kwotę 840 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.**

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Jolanta Cierpiał	SSA Wiesława Stachowiak
-------------------------------------	----------------------	-------------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 grudnia 2013 roku nr (...) znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., stwierdził, iż przychód osiągnięty przez **B. K.** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: (...) **S.A.** stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, która wynosi:

Okres (mm-rrrr)	ubezpieczenia emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne
03-2010	3 939,04 zł	3 939,04 zł	3 398,99 zł
04-2010	2 899,98 zł	2 899,98 zł	2 502,39 zł
12-2010	4 175,58 zł	4 175,58 zł	3 603, 11 zł
04-2011	3 197,27 zł	3 197,27 zł	2 758,93 zł
05-2011	3 490,20 zł	3 490,20 zł	3 01 1,70 zł
12-2011	4 814,83 zł	4 8 14,83 zł	4 154,72 zł

Organ rentowy wskazał, że w toku przeprowadzonej kontroli ustalił, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne nie uwzględnił przychodu osiągniętego przez B. K. z tytułu wypłaconych i/ lub wydanych świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych pracownikowi w łącznej kwocie 1 940,00 zł. Pracodawca przyznał zatrudnionym pracownikom świadczenia okolicznościowe w oparciu o kryteria inne niż socjalne, tj. według średniego miesięcznego dochodu brutto pracownika, uzyskanego w określonym czasie z tytułu zatrudnienia u płatnika składek.

Decyzją z dnia 6 grudnia 2013 roku nr (...) znak (...) stwierdził, iż przychód osiągnięty przez A. K. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) S.A. stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, która wynosi:

okres (mm-rrrr)	ubezpieczenia emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne
03-2010	2 973,80 zł	2 973,80 zł	2 566,09 zł
12-2010	370,00 zł	370,00 zł	3 19,27 zł
07-2011	450,00 zł	450,00 zł	388,30 zł
12-2011	2 460,69 zł	2 460,69 zł	2 123,33 zł

Organ rentowy wskazał, że w toku przeprowadzonej kontroli ustalił, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne nie uwzględnił przychodu osiągniętego przez A. K. z tytułu wypłaconych i/lub wydanych świadczeń sfinansowanych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych

pracownikowi w łącznej kwocie 1 640,00 zł. W 12/2010 r. płatnik składek nie obliczył za A. K. składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, ponieważ w 11/2010r. ubezpieczona była niezdolna do pracy z powodu choroby i nie otrzymała wynagrodzenia za pracę. Natomiast w 07/2011 r. A. K. nie otrzymała wynagrodzenia, ponieważ od 01.06.2011r.d do 27.06.2011r. przebywała na urlopie macierzyńskim.

Decyzją z dnia 6 grudnia 2013 roku nr (...) znak (...) stwierdził, iż przychód osiągnięty przez **M. K.** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: (...) S.A. stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, która wynosi:

okres (mm-rrrr)	ubezpieczenia emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne
03-2010	4 165,44 zł	4 165,44 zł	3 594,36 zł
07-2010	2 864,44 zł	2 864,44 zł	2 471,72 zł
12-2010	2 952,40 zł	2 952,40 zł	2 547,63 zł
04-2011	2 914,06 zł	2 914,06 zł	2 514,55 zł
08-2011	3 275,57 zł	3 275,57 zł	2 826,49 zł
12-2011	3 286,88 zł	3 286,88 zł	2 836,25 zł

Organ rentowy wskazał, że w toku przeprowadzonej kontroli ustalił, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne nie uwzględnił przychodu osiągniętego przez M. K. z tytułu wypłaconych i/lub wydanych świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych o wartości 1 960,00 zł.

Decyzją z dnia 6 grudnia 2013 roku nr (...) znak (...) stwierdził, iż przychód osiągnięty przez **Z. N.** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: (...) S.A. stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, która wynosi:

okres (mm-rrrr)	ubezpieczenia emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne
03-2010	4 429,99 zł	4 429,99 zł	3 822,64 zł
07-2010	3 360,95 zł	3 360,95 zł	2 900, 17 zł
12-2010	3 545,60 zł	3 545,60 zł	3 059,50 zł

04-2011	3 368,31 zł	3 368,31 zł	2 906,52 zł
07-2011	3 506,28 zł	3 506,28 zł	3 025,58 zł
12-2011	3 926,88 zł	3 926,88 zł	3 388,51 zł

Organ rentowy wskazał, że w toku przeprowadzonej kontroli ustalił, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne nie uwzględnił przychodu osiągniętego przez Z. N. z tytułu wypłaconych i/lub wydanych pracownikowi świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w łącznej kwocie 1 640,00 zł.

Decyzją 6 grudnia 2013 roku nr (...) znak (...) stwierdził, iż przychód osiągnięty przez S. N. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: (...) S.A. stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, która wynosi:

okres (mm-rrrr)	ubezpieczenia emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne
12-2010	4 932,00 zł	4 932,00 zł	4 255,83 zł
04-2011	4 750,00 zł	4 750,00 zł	4 098,77 zł
12-2011	5 269,20 zł	5 269,20 zł	4 546,79 zł

Organ rentowy wskazał, że w toku przeprowadzonej kontroli ustalił, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne nie uwzględnił przychodu osiągniętego przez S. N. z tytułu wydanych pracownikowi świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych o wartości 650,00 zł.

Decyzją 6 grudnia 2013 roku nr (...) znak (...) stwierdził, iż przychód osiągnięty przez S. O. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: (...) S.A. stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, która wynosi:

okres (mm-rrrr)	ubezpieczenia emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne	
03-2010	5 070,03 zł	5 070,03 zł	4 374,93 zł	
12-2010	4 130,02 zł	4 130,02 zł	3 563,79 zł	

04-2011	4 010,23 zł	4 010,23 zł	3 460,43 zł	
05-2011	4 400,02 zł	4 400,02 zł	3 796,78 zł	
12-2011	4 480,00 zł	4 480,00 zł	3 865,79 zł	

Organ rentowy wskazał, że w toku przeprowadzonej kontroli ustalił, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne nie uwzględnił przychodu osiągniętego przez S. O. z tytułu wypłaconych i/lub wydanych pracownikowi świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w łącznej kwocie 1 440,00 zł.

Decyzją 6 grudnia 2013 roku nr (...) znak:(...) stwierdził, iż przychód osiągnięty przez J. S. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek: (...) S.A stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, która wynosi:

okres (mm-rrrr)	ubezpieczenia emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne
03-2010	4 059,60 zł	4 059,60 zł	3 503,03 zł
07-2010	3 024,95 zł	3 024,95 zł	2 610,23 zł
12-2010	3 142,40 zł	3 142,40 zł	2 711,57 zł
04-2011	2 923,74 zł	2 923,74 zł	2 522,89 zł
07-2011	3 201,89 zł	3 201,89 zł	2 762,91 zł
12-2011	3 616,88 zł	3 616,88 zł	3 121,01 zł

Organ rentowy wskazał, że w toku przeprowadzonej kontroli ustalił, że płatnik składek w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne nie uwzględnił przychodu osiągniętego przez J. S. z tytułu wypłaconych i/lub wydanych pracownikowi świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych o wartości 1 940,00 zł.

W uzasadnieniach powyższych decyzji organ rentowy przytoczył także treść przepisów stanowiących ich podstawę oraz zapisy Regulaminu Gospodarowania Środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (...) S.A. i wskazał szczegółowo w treści poszczególnych decyzji, od jakich kwot i za jakie okresy płatnik składek naliczył za B. K., A. K., M. K., Z. N., S. N., S. O., i J. S. składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Odwołania od powyższych decyzji wniósł płatnik składek – spółka (...) S.A., zaskarżając je w całości i zarzucając im naruszenie prawa materialnego tj. § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18

grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w zw. z art. 2 pkt 1 i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, poprzez błędną ich wykładnię i przyjęcie przez organ rentowy, że gospodarowanie środkami z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nastąpiło bez zachowania kryterium socjalnego, dającego podstawę do zwolnienia od obowiązku ustalenia i odprowadzenia składek od wartości wypłaconych świadczeń.

Płatnik składek wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji w całości i orzeczenie, że wskazany w decyzjach przychód ubezpieczonych nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne. Nadto odwołujący wniósł o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołania pozwany organ rentowy wniósł o ich oddalenie w całości oraz o zasądzenie od płatnika składek na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 120 zł. W uzasadnieniu pozwany powtórzył argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Zarządzeniami z dnia 13 lutego 2014 r. sprawy z odwołań od w/w decyzji zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia z sprawą VII U 919/14.

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu wydział VII Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania od decyzji nr (...) (pkt 1-7 wyroku) oraz zasądził od odwołującej spółki na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotę 420 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 8 wyroku).

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Spółka (...) S.A. z siedzibą w P. jest wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...) od dnia 06.02.2002r. Przedmiot działalności odwołującej spółki został szczegółowo określony w dziale (...)KRS i jest to między innymi: produkcja cukru, sprzedaż hurtowa cukru, czekolady, wyrobów cukierniczych i piekarskich. Płatnik składek został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych dokumentem (...). Na dzień 30 listopada 2012 roku płatnik składek zgłaszał do ubezpieczeń 597 osób. U płatnika składek zatrudnieni byli/są na podstawie umowy o pracę m.in. osoby zainteresowane w niniejszej sprawie.

W spółce (...) S.A. utworzono Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Zgodnie z brzmieniem § 2 pkt 1 Regulaminu Gospodarowania Środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (...) S.A. (obowiązującego od 1 marca 2008 r.) zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, zwany dalej „funduszem” tworzy się z corocznego odpisu podstawowego naliczonego w sposób określony aktualnie obowiązującymi przepisami. Przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokości dopłat z funduszu uzależniona jest od sytuacji rodzinnej, życiowej oraz materialnej osoby uprawnionej (§ 2 pkt 3 Regulaminu).

Decyzje o przyznaniu świadczeń z funduszu podejmuje Zarząd Spółki w uzgodnieniu ze Związkami Zawodowymi działającymi w Spółce (§ 2 pkt 4 Regulaminu). Przeznaczenie środków funduszu na poszczególne cele, rodzaje i formy działalności socjalnej w każdym roku szczegółowo określa „Roczny plan rzeczowo- finansowy” ustalany przez Zarząd Spółki w uzgodnieniu ze Związkami Zawodowymi działającymi w Spółce (§ 2 pkt 5 Regulaminu).

Do korzystania ze środków Funduszu w myśl § 3 pkt 1 Regulaminu uprawnieni są:

- a) pracownicy zatrudnieni na czas nieokreślony i określony na podstawie umowy o pracę - w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy,
- b) pracownicy przebywający na urloпах wychowawczych,
- c) pracownicy młodociani, którzy zawarli z (...) S.A. umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego,

d) członkowie rodzin osób wymienionych w pkt a-c.

Zgodnie z § 3 pkt 2 regulaminu członkami rodzin, których mowa w pkt 1 podpunkcie d) są: współmałżonkowie, dzieci własne, dzieci przysposobione oraz przejęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej dzieci współmałżonka, wnuki i rodzeństwo pozostające na utrzymaniu osoby uprawnionej w wieku do lat 18, a w przypadku kontynuowania nauki do 25 lat.

Wyłączeni z korzystania z funduszu są pracownicy nieobjęci Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy dla (...) S.A. oraz członkowie ich rodzin (§3 pkt 3 Regulaminu).

W §4 Regulaminu określono, iż środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych są przeznaczone na dofinansowanie kosztów uczestnictwa osób uprawnionych do korzystania z funduszu w różnych rodzajach i formach działalności socjalnej organizowanej przez zakład pracy, a zwłaszcza na: wypoczynek dzieci i młodzieży organizowany przez zakład pracy w formie kolonii wypoczynkowych, obozów stałych i wędrownych, wypoczynek organizowany w ośrodkach własnych (...) S.A., działalność kulturalno - oświatową organizowaną w postaci imprez artystycznych, kulturalnych i rozrywkowych, działalność sportowo-rekreacyjną, organizowaną w postaci różnych form rekreacji ruchowej, imprezy okolicznościowe połączone zakupem drobnych symbolicznych upominków, środki funduszu są przeznaczane także na udzielenie osobom uprawnionym pomocy socjalnej – rzeczowej i finansowej, określonej w dalszej części Regulaminu, wycieczki organizowane przez cukrownie, inną działalność socjalną.

Prawo do dofinansowania dopłaty do wypoczynku urlopowego nabywają pracownicy, którzy przepracowali 1 pełny rok w Spółce, przypadający w okresie urlopu wypoczynkowego. Jego wypłata odbywa się przed wykorzystaniem urlopu. Podstawą wypłaty jest wniosek pracownika określający dni planowanego bieżącego urlopu oraz karta urlopową podpisaną przez bezpośredniego przełożonego (§ 5 pkt 1 Regulaminu). Pracownicy pracujący krócej niż 1 rok w Spółce, mogą wnioskować o dofinansowanie wypoczynku po wykorzystanym urlopie wypoczynkowym, po upływie roku od dnia zatrudnienia do końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło wykorzystanie urlopu wypoczynkowego (§ 5 pkt 2 Regulaminu). Osoby uprawnione mogą korzystać z dopłaty do wypoczynku urlopowego pod warunkiem, że urlop trwa nieprzerwanie minimum 14 dni kalendarzowych (§ 5 pkt 3 Regulaminu).

W zakresie dofinansowania do wypoczynku urlopowego Regulamin w § 5 pkt 5 stwierdza, że podstawę do obliczenia dopłat do wypoczynku stanowi wynagrodzenie zasadnicze brutto wg umowy pracownika z miesiąca maja danego roku lub w szczególnych wypadkach z miesiąca poprzedzającego wypłatę. Dopłata do wypoczynku urlopowego wypłacana będzie wg tabeli, która stanowi załącznik do „Rocznego planu rzeczowo- finansowego” (§ 5 pkt 4 Regulaminu).

W rozdziale V Regulaminu opisano natomiast zasady przyznawania innych świadczeń socjalnych. W rzeczywistości § 6 dotyczy wyłącznie dofinansowania w zakresie zapomóg losowych.

W dniu 24 lutego 2010 r. zatwierdzono zasady przydziału i wysokości świadczeń 2010 r. według następujących kryteriów:

a) dofinansowanie wypoczynku „wczasy pod gruszą” w zależności od wynagrodzenia pracownika ustalonego zgodnie z Regulaminem ZFŚS ustalono wysokość dopłaty: 350 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 2 300 zł), 300 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 2 301 zł do 3 000 zł), 200 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 3 001 zł do 3 900 zł), bez dopłaty (pracownicy z wynagrodzeniem od 3 901 zł), uczniowie I roku nauki 2009/2010 wysokość dopłaty: 50 zł.

b) przydział paczek/bonów towarowych z okazji Świąt Wielkanocnych: przyznano bony towarowe pracownikom objętym ZUZP zatrudnionym na czas nieokreślony i określony wg stanu na dzień 1 marca 2010 r., bony towarowe nie przysługują pracownikom, z którymi został rozwiązany stosunek pracy w 2010 r. (za wyjątkiem osób przechodzących na emeryturę, rentę), wysokość bonów uzależniono od wysokości indywidualnej płacy wg umowy z dnia 1 marca 2010 r., w zależności od wynagrodzenia pracownika, ustalono wartość bonu: 220 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 2 300 zł), 200 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 2 301 zł do 3 000 zł), 180 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 3

001 zł do 3 900 zł), bonów nie otrzymują pracownicy z wynagrodzeniem od 3 901 zł), uczniowie otrzymują paczkę-bony w wysokości 30 zł.

c) przydział paczek/bonów towarowych z okazji Świąt Bożego Narodzenia: przyznano bony towarowe pracownikom objętym ZUZP zatrudnionym na czas nieokreślony i określony wg stanu na dzień 1 grudnia 2010 r., bony towarowe nie przysługują pracownikom, z którymi został rozwiązany stosunek pracy w 2010 r. (za wyjątkiem osób przechodzących na emeryturę, rentę), wysokość bonów uzależniono od wysokości indywidualnej płacy wg umowy z miesiąca listopada 2010 r., w zależności od wynagrodzenia pracownika, ustalono wartość bonu: 370 zł (pracownicy z wynagrodzeniem do 2 300 zł), 330 zł (pracownicy z wynagrodzeniem do 2 301 zł do 3 000 zł), 300 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 3 001 zł do 3 900 zł), 150 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 3 901 zł), natomiast uczniowie otrzymują paczkę-bony w wysokości 50 zł.

W dniu 14 marca 2011 r. zatwierdzono zasady przydziału i wysokości świadczeń 2011 r. według następujących kryteriów:

a) dofinansowanie wypoczynku „wczasy pod gruszą” w zależności od wynagrodzenia pracownika, ustalonego zgodnie z Regulaminem ZFŚS w wysokości dopłaty: 450 zł (pracownicy z wynagrodzeniem do 2 500 zł), 350 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 2 501 zł do 3 100 zł), 250 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 3 101 zł do 4 000 zł), bez dopłaty (pracownicy z wynagrodzeniem do 4 001 zł), natomiast uczniowie I roku nauki 2010/2011 dopłata w wysokości: 50 zł.

b) pomoc w formie paczek/bonów towarowych z okazji Świąt Wielkanocnych: przyznano pracownikom objętym ZUZP zatrudnionym na czas nieokreślony i określony wg stanu na dzień 1 kwietnia 2011 r., pomoc nie przysługuje pracownikom, z którymi został rozwiązany stosunek pracy w 2011 r. (za wyjątkiem osób przechodzących na emeryturę, rentę), wysokość pomocy uzależniono od wysokości indywidualnej płacy wg umowy z dnia 31 marca 2011 r., w zależności od wynagrodzenia pracownika, ustalono wartość pomocy: 250 zł (pracownicy z wynagrodzeniem do 2 500 zł), 200 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 2 501 zł do 3 100 zł), 180 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 3 101 zł do 4 000 zł), 100 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 4 001 zł), natomiast uczniowie otrzymują pomoc w wysokości 30 zł, pracownicy zatrudnieni na czas wykonania określonej pracy otrzymują 100 zł.

W dniu 6 grudnia 2011 r. zatwierdzono zasady przydziału pracownikom pomocy z ZFŚS na Święta Bożego Narodzenia 2011r: przyznano pomoc pracownikom objętym ZUZP zatrudnionym na czas nieokreślony i określony wg stanu na dzień 1 grudnia 2011 r.; pomoc nie przysługuje pracownikom, z którymi został rozwiązany stosunek pracy w 2011 r. (za wyjątkiem osób przechodzących na emeryturę, rentę), wysokość pomocy uzależniono od wysokości indywidualnej płacy wg umowy z miesiąca listopada 2011 r., w zależności od wynagrodzenia pracownika, ustalono wysokość pomocy w wysokości: 600 zł (pracownicy z wynagrodzeniem do 2 500 zł), 560 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 2 501 zł do 3 100 zł), 530 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 3 101 zł do 4 000 zł), 400 zł (pracownicy z wynagrodzeniem od 4 001 zł), 50 zł (uczniowie). Wypłata pomocy nastąpiła w formie zasilenia karty podarunkowej.

W latach 2010-2011 płatnik składek wypłacał pracownikom dopłaty do wypoczynku urlopowego, wydawał bony towarowe z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia, lub zasiliał karty podarunkowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia, finansowane ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, nie uwzględniając sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej poszczególnych pracowników (...) S.A. Wypłata określonej wysokości świadczenia lub wydanie określonej wartości bonu towarowego lub zasilenie karty podarunkowej uzależniona była wyłącznie od wysokości indywidualnej płacy wg umowy z określonego dnia miesiąca roku, za który następował przydział świadczeń.

Płatnik składek w zakresie wydawania bonów towarowych i zasilania kart podarunkowych nie wymagał od świadczeniobiorców składania jakichkolwiek wniosków i oświadczeń. W zakresie dopłat do wypoczynku urlopowego płatnik składek odbierał od pracowników wnioski składne zgodnie z § 5 pkt 1 Regulaminu, określające tylko dni planowanego bieżącego urlopu. Również w tym przypadku nie wymagał żadnych dodatkowych oświadczeń.

Zainteresowany **B. K.** z ZFŚS otrzymał:

a) bony towarowe z okazji Świąt Wielkanocnych:

- w marcu 2010r. o wartości 200zł.,

- w kwietniu 2011r. o wartości 200zł.,

b) bony towarowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2010r. o wartości 330zł.,

c) dofinansowania wypoczynku „wczasy pod gruszą”:

- w kwietniu 2010r. w kwocie: 300zł.,

- w maju 2011r. w kwocie: 350zł.,

d) zasilenia karty podarunkowej z okazji Świąt Bożego Narodzenia: w grudniu 2011r. w wysokości: 560zł.

Zainteresowana **A. K.** z ZFŚS otrzymała:

a) bony towarowe z okazji Świąt Wielkanocnych:

- w marcu 2010r. o wartości 220zł.,

b) bony towarowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2010r. o wartości 370zł.,

c) dofinansowania wypoczynku „wczasy pod gruszą”:

- w lipcu 2011r. w kwocie: 450zł.,

d) zasilenia karty podarunkowej z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2011r. w wysokości: 600zł.

Zainteresowany **M. K.** z ZFŚS otrzymał:

a) bony towarowe z okazji Świąt Wielkanocnych:

- w marcu 2010r. o wartości 200zł.,

- w kwietniu 2011r. o wartości 200zł.,

b) bony towarowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2010r. o wartości 330zł.,

c) dofinansowania wypoczynku „wczasy pod gruszą”:

- w lipcu 2010r. w kwocie 300zł.,

- w sierpniu 2011r. w kwocie: 350zł.,

d) zasilenia karty podarunkowej z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2011r. w wysokości: 560zł.

Zainteresowany **Z. N.** z ZFŚS otrzymał:

a) bony towarowe z okazji Świąt Wielkanocnych:

- w marcu 2010r. o wartości 180zł.,

- w kwietniu 2011r. o wartości 180zł.,

b) bony towarowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2010r. o wartości 300zł.,

c) dofinansowania wypoczynku „wczasy pod gruszą”:

- w lipcu 2010r. w kwocie: 200zł,

- w lipcu 2011r. w kwocie: 250zł,

d) zasilenia karty podarunkowej z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2011r. w wysokości: 530zł.

Zainteresowany **S. N.** z ZFŚS otrzymał:

a) bony towarowe z okazji Świąt Wielkanocnych:

- w kwietniu 2011r. o wartości 100zł.,

b) bony towarowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2010r. o wartości 150zł.,

c) zasilenia karty podarunkowej z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2011r. w wysokości: 400zł.

Zainteresowany **S. O.** z ZFŚS otrzymał:

a) bony towarowe z okazji Świąt Wielkanocnych:

- w marcu 2010r. o wartości 180zł.,

- w kwietniu 2011r. o wartości 180zł.,

b) bony towarowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2010r. o wartości 300zł.,

c) dofinansowania wypoczynku „wczasy pod gruszą”:

- w maju 2011r. w kwocie: 250zł,

d) zasilenia karty podarunkowej z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2011r. w wysokości: 530zł.

Zainteresowany **J. S.** z ZFŚS otrzymał:

a) bony towarowe z okazji Świąt Wielkanocnych:

- w marcu 2010r. o wartości 200zł.,

- w kwietniu 2011r. o wartości 200zł.,

b) bony towarowe z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2010r. o wartości 330zł.,

c) dofinansowania wypoczynku „wczasy pod gruszą”:

- w lipcu 2010r. w kwocie: 300zł.,

- w lipcu 2011r. w kwocie: 350zł.,

d) zasilenia karty podarunkowej z okazji Świąt Bożego Narodzenia:

- w grudniu 2011r. w wysokości: 560zł.

Płatnik składek nie wliczył do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w/ w wypłat.

W dniach: 24.05.2013r., 27.05.2013r.-28.05.2013r., 03.06.2013r.-07.06.2013r., 10.06.2013r.- 13.06.2013r., 20.06.2013r., 24.06.2013r.-28.06.2013r., 01.07.2013r.-05.07.2013r., 08.07.2013r., 10.07.2013r.-12.07.2013r., 15.07.2013r., 19.07.2013r., 22.07.2013r.-26.07.2013r., 29.07.2013r. - 31.07.2013r. inspektor kontroli ZUS przeprowadził w spółce (...) S.A. kontrolę m.in. w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład, zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Kontrolą objęto w zakresie wypłat z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2011 roku. W dniu 31 lipca 2013 roku sporządzony został protokół kontroli.

Do ustaleń protokołu kontroli płatnik składek wniósł zastrzeżenia pismem z dnia 7 sierpnia 2013 roku.

Pismem z dnia 22 sierpnia 2013 roku ZUS I Oddział w P. rozpatrzył zastrzeżenia wniesione do protokołu kontroli i utrzymał zawarte w nim ustalenia.

Od 2014 r. spółka wprowadziła zmiany zasad przyznawania świadczeń świątecznych i urlopowych, wprowadzając progi dochodu brutto przypadającego na członka rodziny pracownika oraz wymagając od uprawnionych składanie stosowych oświadczeń.

Sąd Okręgowy dokonał oceny zgromadzonego materiału dowodowego, ocenił wiarygodność przesłuchanych w sprawie świadków i wskazał, którym zeznaniom dał wiarę, a którym odmówił tego przymiotu.

W oparciu o ustalony przez siebie stan faktyczny i po ocenie materiału dowodowego Sąd Okręgowy stwierdził, że z zeznań wszystkich osób wynika, że odwołująca Spółka przy podziale spornych świadczeń nie badała indywidualnej sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracowników. Wobec powyższego, Sąd nie podzielił stanowiska świadków i strony odwołującej co do prawidłowego dysponowania środkami z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, spełniającymi wymogi do zwolnienia z oskładkowania i oddalił wniesione odwołania od wskazanych w wyroku decyzji organu rentowego.

Sąd Okręgowy wskazał, że nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, w świetle przedstawionych w uzasadnieniu wywodów, okoliczność, iż pracownicy odwołującej Spółki i organizacje związkowe działające w niej akceptowali sposób rozdziału środków z Funduszu funkcjonujący u (...) S.A. oraz to czy w skutek wprowadzonych w tym zakresie zmian w 2014 r. pracownicy wyrażają swej niezadowolone.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy podkreślił, że wbrew stanowisku odwołującego, organ rentowy dysponował prawem kontroli Spółki pod względem prawidłowości zastosowania przez nią kryterium socjalnego przy podziale świadczeń z ZFŚS na rzecz pracowników.

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie sprowadzał się do oceny, czy organ rentowy zasadnie ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych, wliczając do podstawy wymiaru tych składek kwoty z tytułu świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w postaci: wydanych bonów towarowych z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia, zasilenia kart podarunkowych z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz dopłaty do wypoczynku urlopowego.

Sąd Okręgowy przywołał i dokonał wykładni przepisów prawa, które znalazły zastosowanie w przedmiotowej sprawie, tj. art. 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 11 ust. 1, art. 12, art. 18 ust 1 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2009 r., nr 205, poz. 1585) oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.), art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 51, poz. 307 z późn. zm.) oraz § 1 i § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1998 roku Nr 161, poz. 1106 ze zm.).

Przywołane przepisy określają od jakich przychodów ubezpieczonego obliczana jest podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne i które przychody ubezpieczonego mogą zostać w myśl przepisów szczególnych wyłączone z podstawy wymiaru składek, tj. np. świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (§ 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r.).

Następnie Sąd Okręgowy wskazał, że kwestie związane z tworzeniem zakładowego funduszu świadczeń socjalnych określa ustawa z dnia 4 marca 1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 roku, poz. 592), a zastosowane w przedmiotowej sprawie znajdzie treść art. 2 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, który wskazuje, jakie świadczenia są uznawane za „działalność socjalną” oraz art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, który stanowi, że przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu.

Zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu, z uwzględnieniem ust. 1 oraz zasady przeznaczania środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej określa pracodawca w regulaminie ustalonym zgodnie z art. 27 ust. 1 albo z art. 30 ust. 5 ustawy o związkach zawodowych.

Z uwagi na treść tego przepisu w odwołującej Spółce obowiązywał Regulamin, którego poszczególne paragrafy wskazywały, iż Spółka powinna uzależniać wypłatę spornych świadczeń od sytuacji rodzinnej, życiowej oraz materialnej osoby uprawnionej. Postanowienia ogólne regulaminu w tym zakresie są jasne, czytelne i nie nasuwają żadnych wątpliwości interpretacyjnych. Regulamin dopuszczał także możliwość corocznego doprecyzowania w „Rocznych planach rzeczowo-finansowych” przeznaczenia środków funduszu na poszczególne cele, rodzaje i formy działalności socjalnej, co nie oznacza, że pracodawca mógł odstąpić od ogólnych zasad podziału środków i że świadczenia przyznawane przez płatnika miały charakter socjalny. Dla takiego stwierdzenia niezbędne jest bowiem, by świadczenia zostały wypłacone zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych i Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Sąd Okręgowy stwierdził, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący dokonując podziału środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie analizował sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osób uprawnionych do korzystania z funduszu. Odwołująca Spółka w żaden sposób nie analizowała i nie uwzględniała tego ile osób prowadzi z zainteresowanymi gospodarstwo domowe, ile osób pozostaje na ich utrzymaniu, jakie osiągają dodatkowe dochody, czy i w jakiej wysokości dochody osiągają pozostali członkowie ich rodzin, czy korzystają z pomocy socjalnej, jakie są ich koszty utrzymania. Dopiero zebranie tego typu informacji, czy choćby w minimalnym zakresie informacji o wysokości przychodu na członka rodziny i uwzględnienie uzyskanych danych przy ustalaniu wysokości świadczeń z ZFŚS i zróżnicowanie wysokości świadczeń w oparciu o te kryteria umożliwiłoby uznanie, iż świadczenia te przyznane zostały zgodnie z przepisami ustawy i Regulaminem i jako takie stanowią świadczenia socjalne. Natomiast dokonanie podziału środków Funduszu według kryterium osiąganego u płatnika składek wynagrodzenia brutto jest naruszeniem przepisu art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, nawet jeśli płatnik określił trzy przedziały widełkowe wynagrodzenia i w oparciu o nie dokonał zróżnicowania wysokości wypłaconego/wydanego świadczenia. W każdym bowiem przypadku płatnik nie uwzględnił sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osób uprawnionych do korzystania z funduszu, na którą nie składa się tylko wynagrodzenie brutto osiągnięte u płatnika składek, za określony z góry miesiąc.

Odpowiadając na argumenty odwołującego płatnika, Sąd Okręgowy stwierdził, że co prawda przepisy ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ani przepisy rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie wskazują w jaki sposób ma nastąpić zbieranie od osób uprawnionych do korzystania z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, informacji o ich sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej, ale nie oznacza to, że pracodawca może dowolnie przyznawać tego typu świadczenia. Przyjęte kryteria oceny sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracodawca powinien bowiem sprecyzować w regulaminie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i to w sposób zgodny z regulacją zawartą w art. 8 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Oczywiście w przypadku większych przedsiębiorstw regulamin ZFŚS będzie inaczej skonstruowany, niż w przypadku małych przedsiębiorstw, ale powinny zostać zebrane podstawowe informacje ujawniające sytuację rodzinną, życiową i materialną osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Dane dotyczące dochodów mogą zostać zebrane np., w formie wskazania przedziału dochodów przypadających na osobę w rodzinie.

Niezasadne w ocenie Sądu Okręgowego były także argumenty odwołującego płatnika o braku instrumentów do pozyskania informacji o sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracowników, czy też stwierdzenie odwołującego, że ich stosowanie w formie oświadczeń o uzyskiwanych dochodach na członka rodziny mogą mieć charakter pozorny. Odwołujący płatnik składek miał bowiem prawo żądać od pracowników danych dotyczących ich sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej, a odmowa udzielenia tych informacji mogła skutkować ostatecznie nieprzyznaniem świadczenia socjalnego. W orzecznictwie przyjmuje się też, że pracodawca nie narusza dóbr osobistych pracownika (art. 23 k.c., art. 47 i art. 51 ust. 1 i 2 Konstytucji), zobowiązując go zgodnie z postanowieniami regulaminu przyznawania zapomóg z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych do złożenia zaświadczenia o zarobkach uzyskiwanych u drugiego pracodawcy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2002r., sygn. I PKN 267/01, OSNP 2004 nr 6 poz. 99).

Sąd Okręgowy stwierdził także, iż nie zasługują na uwzględnienie zarzuty związane z powoływaniem się przez odwołującego na akceptację przez pracowników stosowanego podziału środków. Różnicowanie wysokości świadczeń w odwołującej spółce następowało wbrew przepisom art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, a zasady słuszności nie stanowią podstawy orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Reasumując, Sąd Okręgowy stwierdził, że w jego ocenie zróżnicowanie wysokości świadczeń według jednego kryterium osiąganego u płatnika składek wynagrodzenia brutto - powodowało, że wypłacone świadczenia nie mogą być ocenione w sensie prawnym jako świadczenia socjalne. Odwołująca Spółka zastosowała kryterium, które jedynie pozornie stanowi kryterium socjalne. Nie uzasadnia poprawności zastosowanego kryterium podnoszone przez odwołującą spółkę twierdzenia przemawiające za przyjęciem, że przyjęcie takiego kryterium jest bardziej sensowne i

racjonalne w obliczu niepewnych co do stanu faktycznego oświadczeń o dochodach przypadających na członka rodziny uprawnionego pracownika.

Z uwagi na przedstawione przez siebie rozważania Sąd Okręgowy uznał, że uwzględnienie w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne przychodów zainteresowanych w postaci wydanych bonów towarowych z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia lub zasileń kart podarunkowych z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz dopłat do wypoczynku urlopowego, było prawidłowe.

Z powyższych względów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. i cytowanych powyżej przepisów prawa materialnego oddalił odwołania płatnika składek od wszystkich zaskarżonych decyzji.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 2 i § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz.U.2013, poz. 490).

Apelację od powyższego wyroku wywiodła odwołująca spółka (...) S.A. z siedzibą w P., zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, tj.:

- § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe przez przyjęcie, że świadczenie wypłacone zainteresowanemu stanowi jego przychód, który wliczany jest do podstawy wymiaru składek,

- § 2 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe przez niezastosowanie tego przepisu,

- art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1998 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych poprzez przyjęcie, że przepis ten ma zastosowanie do płatnika składek i świadczeń objętych zaskarżoną decyzją; natomiast w razie założenia, że przepis ten ma zastosowanie – iż płatnik składek nie spełnił kryteriów uzasadniających przyznanie i wypłatę świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,

- art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1998 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych poprzez przyjęcie, że płatnik składek nie zastosował przepisów Regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych przy przyznaniu i wypłacie świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

2. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegającą na uznaniu za mało wiarygodnych zeznań świadków w zakresie znajomości sytuacji rodzinnej, życiowej oraz materialnej pracowników z poszczególnych cukrowni oraz że wiedza ta nie miała wpływu na ustalenie kryteriów przyznania świadczenia w Regulaminie i będących jego załącznikiem Planach Rocznych, jak i ustalenie wysokości oraz wypłacanie objętych sporem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1 oraz poprzedzającej go decyzji i orzeczenie, że wskazany w decyzji dochód osiągnięty przez ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne. Ponadto apelujący wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz płatnika kosztów zastępstwa procesowego w obu instancjach według norm przepisanych.

Pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Argumenty podnoszone przez odwołującą Spółkę w treści apelacji nie znalazły żadnego uzasadnienia.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy dla wyjaśnienia właściwie określonej kwestii spornej, przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób prawidłowy i dokonał właściwej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, zgodnej z zasadami sędziowskiej oceny materiału dowodowego i w sposób wyczerpujący wskazał, które dowody stanowiły podstawę ustalenia stanu faktycznego i dlaczego. Sąd I instancji dokonał także rzetelnej i bezstronnej ocenie wyników postępowania i dokonując oceny materiału dowodowego, w żadnej mierze nie przekroczył granicy swobodnej oceny dowodów w rozumieniu art. 233 § 1 k.p.c. Tym samym interpretacja zgromadzonych dowodów została dokonana przez Sąd I instancji przy uwzględnieniu zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Biorąc zatem pod uwagę, iż uzasadnieniu Sądu Okręgowego nie sposób zarzucić sprzeczności z zasadami logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, należy uznać, iż ocena stanu faktycznego dokonana przez Sąd Okręgowy jest prawidłowa. Z uwagi na powyższe, Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje ją za własną.

Główne zarzuty naruszenia prawa procesowego wskazywane przez apelującego, stanowią, w ocenie Sądu Apelacyjnego, jedynie polemikę z prawidłowo dokonaną przez Sąd Okręgowy – swobodną, a nie dowolną – oceną materiału dowodowego i nie znajdują żadnego uzasadnienia, o czym poniżej.

Odnosząc się kolejno do poszczególnych zarzutów, po pierwsze wskazać należy, iż nie znajduje uzasadnienia zarzut naruszenia przepisu postępowania art. 233 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegający na uznaniu za mało wiarygodnych zeznań świadków w zakresie znajomości sytuacji rodzinnej, życiowej oraz materialnej pracowników z poszczególnych cukrowni. Niezasadny jest także zarzut dotyczący tego, że wiedza spółki na temat sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej ubezpieczonych pracowników, nie miała wpływu na ustalenie kryteriów przyznania świadczenia w Regulaminie i będących jego załącznikiem planach rocznych, jak i ustalenie wysokości oraz wypłacanie objętych sporem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

W przedmiotowej sprawie prawidłowo bowiem Sąd Okręgowy ustalił, iż apelująca posiadała jedynie ogólną, czyli niekonkretną wiedzę o sytuacji bytowej swych pracowników i apelującej Spółce brakowało wiedzy o indywidualnej sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej swoich pracowników. Powyższe znalazło potwierdzenie nie tylko w słowach apelującego, - który przyznał w treści złożonej apelacji, iż „wiedząc, że w zdecydowanej większości przypadków dochód osiągany przez pracownika stanowi jedyne lub główne źródło utrzymania rodziny, uznano, że stanowić on będzie wystarczające kryterium potrzebne do przyznania świadczenia, jak i jego wysokości”, ale i w zeznaniach świadków przesłuchanych w sprawie, którzy wypowiadając się odnośnie sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracowników apelującej, posługiwali się jedynie wyrażeniami niedookreślonymi (m.in. „z reguły, „średnio” „w większości”, „większa część”, „część”, „w większości przypadków”, „w wielu przypadkach”), wskazującymi na to, iż nie była nikomu znana dokładnie indywidualna sytuacja rodzinna, materialna i życiowa zainteresowanego i innych uprawnionych osób korzystających ze środków pochodzących z zakładowego funduszu socjalnego.

Wbrew stanowisku apelującego płatnika, ze zgromadzonego materiału dowodowego, jak i z zeznań świadków oraz prezesa zarządu apelującej R. B., wynika także to, iż jedynym kryterium, przy przyznawaniu w latach 2010-2011 pracownikom, w tym zainteresowanemu, dopłaty do wypoczynku urlopowego, wydając paczki/bony towarowe i/ lub karty podarunkowe z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia, z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, było kryterium średniego miesięcznego wynagrodzenia pracownika uzyskanego u apelującej w danym okresie, a pracownicy i zainteresowany nie składali w celu uzyskania powyższych świadczeń oświadczeń o swojej sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej. Oznacza to, że ogólna wiedza o sytuacji bytowej pracowników, na którą powoływała się apelująca, nie przekładała się na zróżnicowanie wysokości świadczeń w przypadku poszczególnych pracowników i nie miała wpływu na ustalenie kryteriów przyznania świadczenia, a wysokość przyznawanych świadczeń z funduszu świadczeń socjalnych nie była uzależniona od indywidualnej sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej beneficjentów świadczenia.

Nietrafiona jest również argumentacja apelującej, iż zastosowanie przez nią innych kryteriów socjalnych byłoby niemiarodajne i właściwie niesprawdzalne z uwagi na fakt, że jej pracownicy nieprawidłowo podawali wysokość dochodów uzyskiwanych w przeliczeniu na członka rodziny (w toku postępowania apelująca wskazywała również, iż jest to dla pracowników kwestia problematyczna, gdyż nie zawsze wiedzą oni, w jakiej wysokości określić uzyskiwane dochody) oraz że płatnik składek nie ma możliwości kontroli oświadczeń o sytuacji rodzinnej, życiowej oraz materialnej składanych przez uprawnionych. Wskazać, bowiem należy, iż powyższe kwestie mogą zostać rozwiązane w prosty sposób – poprzez precyzyjne określenie w Regulaminie jak obliczony ma być dochód uzyskiwany w przeliczeniu na członka rodziny uprawnionego, (np. jako dochód miesięczny w przeliczeniu na jednego członka rodziny uzyskany w poprzednim roku kalendarzowym wskazany w rozliczeniach podatkowych za rok ubiegły). Pracodawca ma także możliwość skontrolowania podawanych przez pracownika danych, chociażby poprzez określenie w regulaminie dokumentów, których może żądać w celu zweryfikowania złożonego przez uprawnionego oświadczenia (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 r., sygn. I PKN 267/2001).

Apelujący płatnik, poza wskazanymi powyżej zarzutami naruszenia prawa procesowego podnosił, iż Sąd Okręgowy dokonał błędnej wykładni i niewłaściwie zastosował § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz.1106 ze zm. – dalej Rozporządzenie, lub Rozporządzenie z dnia 18.12.1998 r.) oraz art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 292 – dalej ustawa o ZFŚS). Przywołane rozporządzenie określa m.in. jakie przychody nie stanowią podstawy wymiaru składek. Ad causa w § 2 ust. 1 pkt 19 wskazano, że podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Z kolei przepisy ustawy o ZFŚS regulują kwestie związane z zasadami tworzenia Zakładowych Funduszy Świadczeń Socjalnych (dalej Fundusz) i zasady na podstawie, których świadczenia z tworzonych Funduszy mogą być wypłacane.

Wskazać należy, że Sąd Okręgowy prawidłowo w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia scharakteryzował co należy rozumieć pod pojęciem „świadczenie socjalne” w myśl cytowanej ustawy o ZFŚS i zasadnie wskazał w oparciu o jakie reguły są tworzone zakładowe fundusze świadczeń socjalnych oraz w oparciu o jakie podstawowe zasady środki z tego funduszu powinny być wypłacane jego beneficjentom.

Jak już wskazano, zasady tworzenia zakładowego funduszu świadczeń socjalnych określa ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, zgodnie z którą, w myśl art. 2 ust. 1 ustawy za działalność socjalną uważane są usługi świadczone przez pracodawcę na rzecz różnych form wypoczynku, działalność kulturalno-oświatową sportowo-rekreacyjną, udzielanie pomocy materialno-rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe, na warunkach określonych ustawą.

Natomiast zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu.

Apelujący płatnik twierdził, iż Sąd Okręgowy dokonał błędnej wykładni i niewłaściwego zastosowania cyt. art. 8 ust. 1 poprzez przyjęcie, że przepis ten ma zastosowanie do płatnika składek i świadczeń objętych zaskarżoną decyzją.

Powyższe stanowisko nie znajduje żadnego poparcia i uzasadnienia. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia w sposób prawidłowy wskazał bowiem, iż przepis art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych znajduje zastosowanie do całości działalności socjalnej w rozumieniu art. 2 pkt 1 tej ustawy, co wynika z powiązania treści art. 8 ust. 2 ustawy z treścią art. 8 ust. 1 ustawy. Przepis art. 8 ust. 2 ustawy stanowi, że zasady i warunki korzystania z usług (a więc wszystkich usług, a nie tylko tych nie ulgowych) i świadczeń finansowanych z Funduszu, z uwzględnieniem ust. 1, oraz zasady przeznaczania środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej określa pracodawca w regulaminie. Z powyższego wprost wynika, iż przepis art. 8 ust. 2 ustawy o ZFŚS odnosi się do wszelkiego rodzaju świadczeń finansowanych z Funduszu i nie jest tak, że odnośnie niektórych świadczeń socjalnych regulamin może określać odmienne zasady korzystania, niż te określone w art. 8 ust. 1 ustawy.

Innymi słowy, powyższe oznacza, że zasady i warunki korzystania ze świadczeń finansowanych ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (czyli wszystkich usług i świadczeń socjalnych) muszą uwzględniać okoliczności wymienione w art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS, to jest sytuację rodzinną, życiową, materialną osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Regułę tą potwierdził niejednokrotnie Sąd Najwyższy i tak na przykład w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 121/09 oraz wyroku z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. I UK 140/12, wskazał, z czym zgadza się Sąd Apelacyjny, iż świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych muszą być w każdym wypadku przyznawane z uwzględnieniem indywidualnie ocenianej sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika, bowiem jest to podstawowe założenie ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych i od zasady tej nie ma wyjątków. Tym samym przywołany przez apelującą wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2008 r., sygn. II PK 74/08, który został wydany na podstawie innego stanu faktycznego - (dotyczył bowiem dofinansowania ze środków funduszu imprez kulturalno-rekreacyjnych i wypoczynku grupowego, a nie tzw. „świadczeń świątecznych”, czy też tzw. „wczasów pod gruszą”), a ponadto został wydany w sprawie dotyczącej zupełnie innego roszczenia (tj. prawa związku zawodowego do wystąpienia o zwrot funduszowi środków na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy) - nie znajdował zastosowania w niniejszej sprawie.

Sąd Apelacyjny podkreśla raz jeszcze - podstawowa zasada korzystania ze środków Funduszu, która została określona w art. 8 ust. 1 cyt. ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oznacza, że przyznawanie ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z Funduszu winno być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z Funduszu. Przepis ten wyraźnie określa związek pomiędzy wartością przyznawanego świadczenia a łącznie rozpatrywaną sytuacją życiową, rodzinną i materialną osoby uprawnionej i w efekcie nie upoważnia do przyznawania świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych bez uwzględnienia tegoż kryterium. Jest to zasada ustawowa, od której wyjątków nie może czynić regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, który musi być zgodny z przepisami ustawy w zakresie wydatkowania środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 121/09).

Z uwagi na powyższe zgodzić się należy, iż środki z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych muszą być wydatkowane nie tylko zgodnie z postanowieniami regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, lecz także zgodnie z bezwzględnie obowiązującymi przepisami ustawy, z którymi regulamin ten musi być zgodny (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2001 r., sygn. I PKN 579/00, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2004 r., sygn. I PK 22/03, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 sierpnia 2005 r., sygn., I PK 12/05). Zaś w przypadku pominięcia podstawowej i bezwzględnie wiążącej zasady przyznawania świadczeń socjalnych w zależności od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej, świadczenia wypłacone przez pracodawcę nie mogą być ocenione w sensie prawnym jako świadczenia socjalne (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 121/09). W takiej sytuacji świadczenia niespełniające kryteriów socjalnych stanowią zwykły przychód ze stosunku pracy, stanowiący podstawę wymiaru składek.

W tym miejscu trzeba zauważyć, iż przepisy w zakresie wydatkowania środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych należy interpretować ściśle (a nie rozszerzająco), albowiem przepis § 2 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (stanowiący, iż świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie stanowią podstawy wymiaru składek) stanowi wyjątek od zasady określonej w przepisach art. 18 ust. 1 w zw. z art. 4 pkt 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U.z 2009 r., nr 205, poz. 1585 – dalej ustawa systemowa) w zw. z § 1 wspomnianego rozporządzenia. Zgodnie bowiem z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej zasadą jest, iż podstawę wymiaru składek stanowi przychód wskazany w art. 4 pkt 9 tej ustawy, czyli przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Stosownie zaś do art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2012 r. poz. 361 ze zm.) przychód, którego źródłem jest stosunek pracy, obejmuje – jak stanowi art. 12 ust. 1 tej ustawy – wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze lub ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń.

W drodze wyjątku podstawy wymiaru składek nie stanowią jedynie pewne rodzaje przychodów, które – na podstawie upoważnienia z art. 21 ustawy o systemowej – określa wspomniane już rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Między innymi przepis § 2 pkt 19 tegoż rozporządzenia wyłącza z podstawy wymiaru składek przychody w postaci świadczeń finansowanych ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Z powyższego wynika zatem, iż zasadniczo wszystkie wypłaty i świadczenia otrzymane przez pracownika od pracodawcy stanowią jego przychód, który stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, chyba że przepis szczególny wyłącza dany przychód z podstawy wymiaru składek. Przepisy ustanawiające takie wyłączenia należy jako wyjątki interpretować ściśle – w szczególności wspomniany § 2 pkt 19 rozporządzenia należy interpretować z uwzględnieniem podstawowej zasady zawartej w art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, rządzącej całością działalności socjalnej w rozumieniu art. 2 pkt 1 tej ustawy, zgodnie z którą do świadczeń socjalnych zalicza się jedynie świadczenia spełniające kryteria socjalnych do których należy sytuacja życiowa, rodzinna i materialna pracowników.

Z uwagi na powyższe stwierdzić należało, iż Sąd Okręgowy słusznie uznał, iż przepis art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS na gruncie niniejszej sprawy miał zastosowanie do przyznawanych zainteresowanemu w latach 2010-2011 świadczeń świątecznych z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia oraz dofinansowania do wypoczynku „wczasy pod gruszą” z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, zaś zarzut naruszenia prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1998 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych poprzez przyjęcie, że przepis ten ma zastosowanie do płatnika składek i świadczeń objętych zaskarżoną decyzją, uznać należało za chybiony.

Za bezzasadny uznać należy również zarzut naruszenia art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS poprzez przyjęcie, iż płatnik składek nie spełnił kryteriów uzasadniających przyznanie i wypłatę świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Jak wskazano bowiem wyżej, przepis art. 8 ust. 1, rządzący całością działalności socjalnej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o ZFŚS i stanowiący podstawową zasadę działalności socjalnej pracodawcy, wyraźnie określa związek pomiędzy przyznaniem ulgowych usług i świadczeń oraz wysokości dopłat od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej. Zatem przy przyznawaniu świadczeń socjalnych wszystkie powyższe kryteria socjalne winny zostać uwzględnione łącznie (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. I UK 140/12).

Powyższego wymogu nie spełnia zastosowane przez apelującego kryterium - średniego miesięcznego dochodu brutto pracownika, uzyskanego w określonym czasie z tytułu zatrudnienia u płatnika składek. Powyższe stanowi bowiem jedynie element sytuacji materialnej osoby uprawnionej, a nie jej całość (osoba uprawniona może bowiem uzyskiwać dochody z innych tytułów, niż zatrudnienie u apelującego, a ponadto – w zależności od stanu rodzinnego – różny może być dochód przypadający na jednego członka rodziny uprawnionego, co jest kluczowe, dla ustalenia jego sytuacji materialnej) oraz nie uwzględnia w ogóle sytuacji rodzinnej ani życiowej osoby uprawnionej.

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, iż pominięcie całości sytuacji rodzinnej i życiowej pracowników oraz istotnej części sytuacji materialnej, podważa realizację kryterium socjalnego przy przyznaniu przez apelującą w latach 2010-2011 świadczeń Funduszu, wypłaconych zainteresowanemu w przedmiotowej sprawie, jak i innym pracownikom odwołującej Spółki.

Sąd Apelacyjny zwraca także uwagę na to, iż zasada wyrażona w art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych wymaga zastosowania kryterium socjalnego indywidualnie do każdego z uprawnionych i nie doznaje w tym zakresie żadnych wyjątków, w szczególności wyjątków takich nie może tworzyć regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 121/09 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., sygn. II UK 472/13). Zatem powołane przepisy ograniczają swobodę pracodawcy co do określenia w regulaminie zasad przyznawania indywidualnych świadczeń. Pracodawca obowiązany jest bowiem przede wszystkim do zastosowania kryterium indywidualnej oceny sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu, a dopiero po spełnieniu tego warunku może określać dodatkowe kryteria w treści regulaminu. Oznacza to, że świadczenia przyznane bez zachowania tzw.

kryterium socjalnego określonego w cytowanym art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych - tak jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie - mimo, iż zostały wypłacone z Funduszu, nie mogą zostać uznane za świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 19 Rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1999 r. (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. I UK 140/12).

U apelującej jedynym kryterium otrzymania w latach 2010-2011 świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, była wysokość średniego miesięcznego dochodu brutto pracownika, uzyskanego w określonym czasie z tytułu zatrudnienia u płatnika składek, tym samym należało uznać, iż przyjęte kryterium nie obejmowało wszystkich koniecznych elementów dla realizacji wskazanego powyżej kryterium socjalnego (nie uwzględniało bowiem sytuacji rodzinnej i życiowej ani istotnej części sytuacji materialnej pracowników).

Z uwagi na powyższe rozważania, za całkowicie bezzasadny należy uznać również zarzut naruszenia art. 8 ust. 1 ustawy z o ZFŚS poprzez przyjęcie, że płatnik składek nie zastosował przepisów Regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych przy przyznaniu i wypłacie świadczeń z Funduszu. Wskazać bowiem należy, że z § 2 pkt 3 przyjętego przez odwołującą Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych wynika, iż przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu uzależniona jest od sytuacji rodzinnej, życiowej oraz materialnej osoby uprawnionej. Postanowienie to – co potwierdza również apelująca w treści apelacji – zostało umiejscowione w postanowieniach ogólnych Regulaminu, co oznacza, iż stanowi ono zasadę ogólną, która winna przyświecać tworzeniu bardziej szczegółowych zapisów regulaminu. Jednakże, co należy podkreślić, dodatkowe zapisy wciąż powinny pozostawać w zgodzie z treścią ogólnej zasady. Tymczasem, w zatwierdzonych zasadach przydziału i wysokości świadczeń świątecznych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w latach 2010-2011, jak już wskazywano powyżej, przyjęto jedynie kryterium wysokości wynagrodzenia pracownika, bez obowiązku składania indywidualnego oświadczenia o sytuacji rodzinnej, życiowej oraz materialnej osoby uprawnionej, od której uzależnione byłoby takie świadczenie. Oznacza to, że Sąd I instancji słusznie uznał, iż płatnik składek nie zastosował przepisów własnego Regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych przy przyznaniu i wypłacie świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, albowiem wbrew treści § 2 pkt 3 Regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie uzależnił wypłat powyższych świadczeń od sytuacji rodzinnej, życiowej oraz materialnej osoby uprawnionej.

Na marginesie wskazać należy, iż powyższy zarzut był o tyle nieistotny, iż – co wskazano wyżej – zasada wyrażona w art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych wymaga zastosowania kryterium socjalnego indywidualnie do każdego z uprawnionych i nie doznaje w tym zakresie żadnych wyjątków – w szczególności wyjątków takich nie może tworzyć regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 121/09 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., sygn. II UK 472/13). Zatem nawet w przypadku braku w regulaminie postanowienia o treści wskazanej w § 2 pkt 3 Regulaminu obowiązującego u apelującej, apelująca i tak obowiązana byłaby do zastosowania kryterium socjalnego indywidualnie do każdego z uprawnionych i ustalenia sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej każdej uprawnionej osoby indywidualnie.

Reasumując, Sąd Apelacyjny uznał podnoszone przez apelującego zarzuty naruszenia prawa materialnego za nieuzasadnione, gdyż świadczenia wypłacane zainteresowanym z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie spełniały kryterium socjalnego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1998r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, który to przepis ustanawia zasadę ustawową wydatkowania środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, odnoszącą się do wszystkich świadczeń z Funduszu (od której wyjątków nie może czynić np. regulamin). Tym samym w przedmiotowej sprawie nie mógł znaleźć zastosowania wyjątek przewidziany w § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia w postaci wyłączenia przedmiotowych świadczeń z podstawy wymiaru składek zainteresowanych, co oznacza, że świadczenia wypłacone zainteresowanym stanowią ich przychód, który wliczany jest do podstawy wymiaru składek.

Kierując się powyższymi względami, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku i oddalił apelację.

Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie 2 wyroku znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 98 i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Zasądzona kwota stanowi zwrot kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej wygrywającemu spór pozwanemu organowi rentowemu od przegrywającej spór apelującej spółki w wysokości 840 zł, albowiem Sąd Apelacyjny uwzględnił, że iż każde z siedmiu odwołań wniesionych przez odwołującą stanowiło odrębną sprawę.

del. SSO Katarzyna Schönhof- Wilkans	SSA Jolanta Cierpiał	SSA Wiesława Stachowiak
---	----------------------	-------------------------